

NGHIÊN CỨU LỰA CHỌN CÁC TEST ĐÁNH GIÁ NỘI DUNG THỂ LỰC CHUYÊN MÔN CHO NAM SINH VIÊN CHUYÊN NGÀNH BÓNG CHUYỀN NĂM THỨ NHẤT VÀ NĂM THỨ HAI TRƯỜNG ĐẠI HỌC TĐTT ĐÀ NẴNG

TS. Nguyễn Văn Long, ThS. Lê Hoàng Dũng
Trường Đại học TĐTT Đà Nẵng

Tóm tắt: Thông qua việc sử dụng các phương pháp nghiên cứu thường quy trong lĩnh vực thể dục thể thao, bước đầu chúng tôi đã lựa chọn được 07 test có đủ cơ sở khoa học, độ tin cậy và tính thông báo, để đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền năm thứ nhất và năm thứ hai trường Đại học TĐTT Đà Nẵng.

Từ khóa: Lựa chọn test, thể lực chuyên môn, Bóng chuyền, trường Đại học TĐTT Đà Nẵng.

Abstract: Through the use of routine research methods in the field of sport. Initially, we selected 07 tests with sufficient scientific basis, reliability and informability, to evaluate the professional fitness content for male volleyball students in the first and second years of the school. Danang University of Physical Education and Sports.

Keywords: Selection of test, professional fitness, volleyball, Danang Sport University.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong quá trình giảng dạy và huấn luyện cho sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền ở trường Đại học TĐTT Đà Nẵng, để đạt thành tích cao trong giảng dạy, huấn luyện phải sử dụng đa dạng các loại bài tập kỹ thuật, thể lực và chiến thuật khác nhau. Trong đó vấn đề thể lực chuyên môn là yếu tố quan trọng và quyết định thành tích. Thể lực chuyên môn tốt sẽ là lợi thế để sinh viên phát huy tốt kỹ thuật và chiến thuật trong thi đấu. Chính vì vậy, việc nâng cao thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền ở trường Đại học TĐTT Đà Nẵng là rất cần thiết, không thể thiếu đối với mỗi thầy - cô giáo khi lên lớp giảng dạy. Song từ trước đến nay trong quá trình đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên ngành bóng chuyền năm thứ nhất và năm thứ hai ít được quan tâm và chưa thống nhất về các test đánh giá mà mỗi thầy - cô sử dụng một số test khác nhau. Do vậy chưa thống nhất trong đánh giá, xuất phát từ vấn đề nêu trên đề tài nghiên cứu và lựa chọn các test đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh

viên chuyên ngành bóng chuyền năm thứ nhất và năm thứ hai ở trường Đại học TĐTT Đà Nẵng, là việc làm cần thiết có ý nghĩa quan trọng đối với công tác giảng dạy, huấn luyện.

Quá trình nghiên cứu đề tài sử dụng nhóm phương pháp sau: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu; Phương pháp quan sát sư phạm; Phương pháp phỏng vấn; Phương pháp kiểm tra sư phạm và Phương pháp toán học thống kê.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

1. Cơ sở lý luận và thực tiễn về việc lựa chọn test đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên năm thứ nhất và năm thứ hai chuyên ngành Bóng chuyền trường Đại học TĐTT Đà Nẵng

Trong giảng dạy và huấn luyện nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền, các giảng viên, huấn luyện viên cũng như các nhà chuyên môn có thể sử dụng nhiều phương pháp khác nhau trong việc đánh giá sự phát triển thể lực chuyên môn cho sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền. Song để

có cơ sở cho việc đánh giá thường căn cứ vào các yếu tố ảnh hưởng như: Yếu tố hình thái cơ thể, yếu tố chức năng, yếu tố thể lực, yếu tố kỹ - chiến thuật, yếu tố tâm lý.

Để đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyên năm thứ nhất và năm thứ hai trường Đại học TDTT Đà Nẵng, chúng ta phải sử dụng tổng hợp các test đánh giá về y sinh học, tâm lý và sư phạm. Trong đó test về sư phạm, thường được sử dụng rộng rãi hơn, vì nó mang tính đặc thù của hoạt động thể lực. Việc sử dụng các test sư phạm thường đảm bảo độ tin cậy, tính thông báo và vừa đơn giản hơn trong cách tiến hành đánh giá. Vì các đơn vị đo lường thể hiện tính tương đối chính xác và quan trọng hơn là phù hợp với chuyên môn người kiểm tra. Ngoài ra, để đánh giá thể lực không thể không sử dụng các test có liên quan chặt chẽ với thể lực như các test về hình thái cơ thể. Kết quả thu được thông qua kiểm tra là những thông tin vô cùng quý giá, giúp quá trình giảng dạy, huấn luyện điều chỉnh được kế hoạch kịp thời và có hiệu quả cao. Đồng thời qua kết quả nghiên cứu, cho thấy việc đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyên năm thứ nhất và năm thứ hai, chính là đánh giá các năng lực vận động thông qua các tổ chất thể lực và trình độ thi đấu. Việc lựa chọn các test thông qua các bước sau:

Bước 1: Tham khảo tài liệu liên quan để tổng hợp các test

Bước 2: Thông qua phỏng vấn các giảng viên, huấn luyện viên và các chuyên gia để lựa chọn những test đặc trưng nhất đưa vào đánh giá.

Bước 3: Xác định độ tin cậy và tính thông báo của các test đã qua phỏng vấn lựa chọn.

Để thực hiện các bước nghiên cứu của đề tài, trước hết chúng tôi đọc các tài liệu, tham khảo và các công trình nghiên cứu có liên quan trong và ngoài nước. Trên cơ sở đó đề tài đưa ra các yếu tố đánh giá sự phát triển nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên

ngành Bóng chuyên năm thứ nhất và năm thứ hai, đó là:

- Tổ chất thể lực;
- Tâm lý, ý chí;
- Trang thiết bị;
- Điều kiện dinh dưỡng;
- Cấu trúc sợi cơ;
- Kỹ thuật động tác;
- Chức năng sinh lý;
- Kiểm tra y học;
- Hình thái cơ thể;
- Loại hình thần kinh.

Sau khi đã tổng hợp đưa ra được các test, chúng tôi tiến hành phỏng vấn các giảng viên, huấn luyện viên và các chuyên gia để lựa chọn những test đặc trưng nhất đưa vào đánh giá.

Trước khi phỏng vấn chúng tôi đưa ra các mức độ ưu tiên trong đánh giá ứng với các thang điểm và phương pháp tiếp cận.

Ưu tiên 1: Rất quan trọng (3 điểm);

Ưu tiên 2: Quan trọng (2 điểm);

Ưu tiên 3: Ít quan trọng (1 điểm);

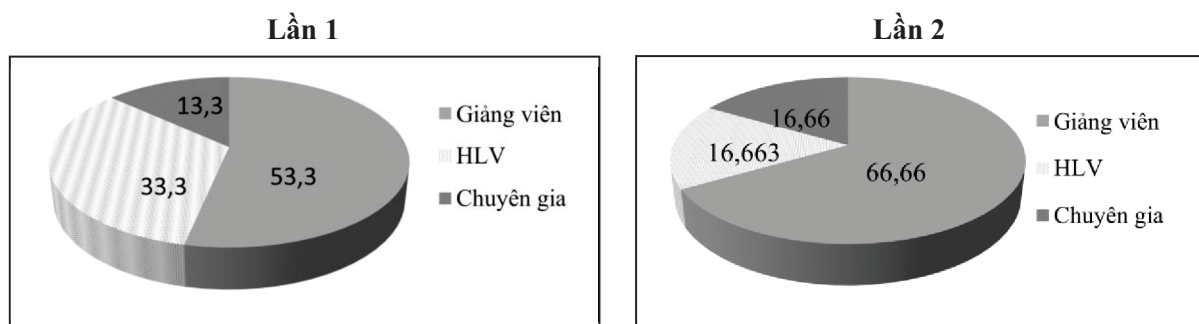
Ưu tiên 4: Không quan trọng (0 điểm).

Cách tiến hành phỏng vấn là thông qua hình thức phiếu hỏi, để đảm bảo độ tin cậy và tính khách quan của kết quả phỏng vấn. Đề tài phỏng vấn 2 lần, thời gian cách nhau giữa 2 lần phỏng vấn là 15 ngày. Nội dung và cách thức phỏng vấn đều tiến hành như nhau.

Đối tượng phỏng vấn là các giảng viên, huấn luyện viên và các chuyên gia có nhiều kinh nghiệm trong công tác giảng dạy, huấn luyện môn Bóng chuyên.

Lần phỏng vấn thứ 1: Chúng tôi phỏng vấn 15 người (trong đó có 08 giảng viên, 05 HLV và 02 chuyên gia tất cả đều có trình độ chuyên môn từ thạc sĩ trở lên.

Lần phỏng vấn thứ 2: Chúng tôi phỏng vấn 12 người (trong đó có 08 giảng viên, 02 HLV và 02 chuyên gia), tất cả cũng đều có trình độ chuyên môn từ thạc sĩ trở lên. Đặc điểm về thành phần đối tượng phỏng vấn được minh họa ở Biểu đồ 1.

Biểu đồ 1. Thành phần đối tượng phỏng vấn

Bảng 1. Kết quả phỏng vấn về những yếu tố cần thiết để kiểm tra đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên năm thứ nhất và năm thứ hai chuyên ngành Bóng chuyền

TT	Các yếu tố	Phỏng vấn lần 1 (n = 15)				Tổng		Phỏng vấn lần 2 (n = 12)				Tổng		X ²
		RQT (n)	QT (n)	IQT (n)	KQT (n)	Điểm	Tỷ lệ (%)	RQT (n)	QT (n)	IQT (n)	KQT (n)	Điểm	Tỷ lệ (%)	
1	Trang thiết bị	03	06	04	02	25	55,6	02	06	03	01	21	58,3	1,37
2	Hình thái cơ thể	09	03	02	01	35	77,8	07	03	01	01	28	77,8	0,87
3	Loại hình thần kinh	03	04	06	02	23	51,1	03	04	03	02	20	55,6	5,75
4	Tâm lý, ý chí	05	06	03	01	28	62,22	04	05	03	00	25	69,4	0,06
5	Kỹ thuật động tác	12	02	01	00	41	91,10	08	02	02	00	30	83,3	1,29
6	Điều kiện dinh dưỡng	05	05	03	02	28	62,2	03	05	03	01	22	61,1	0,05
7	Tổ chất thể lực	13	02	00	00	43	95,6	10	02	00	00	34	94,4	1,35
8	Chức năng sinh lý	03	03	05	04	20	44,4	02	05	04	01	20	55,6	0,82
9	Kiểm tra y học	04	05	04	02	26	57,8	04	04	03	01	23	63,9	0,11

Ghi chú: Rất quan trọng (RQT), Quan trọng (QT), Ít quan trọng (IQT), Không quan trọng (KQT); $X^2_{0,05} = 36,415$.

Kết quả 02 lần phỏng vấn trình bày trong bảng 1, chứng tỏ có sự thống nhất ý kiến giữa 02 lần phỏng vấn (χ^2 tính < χ^2 bảng ở ngưỡng xác suất < 5%). Qua đó, đề tài đã chọn được 03/09 yếu tố có khả năng cần thiết để kiểm tra, đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền năm thứ nhất và năm thứ hai. Đó là các yếu tố có từ 80,0% ý kiến đồng ý rất quan trọng và quan trọng ở cả 2 lần phỏng vấn và tổng điểm ở 2 lần

phỏng vấn đều chiếm trên 75,0 điểm trở lên, đó là các yếu tố sau:

- Hình thái cơ thể;
- Kỹ thuật động tác;
- Tổ chất thể lực.

Từ những yếu tố trên là cơ sở để chúng tôi tham khảo tài liệu tổng hợp và phỏng vấn lựa chọn test đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền

năm thứ nhất và năm thứ hai được khách quan, khoa học và phù hợp hơn.

2. Lựa chọn các test đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền năm thứ nhất và năm thứ hai trường Đại học TDTT Đà Nẵng

Qua phân tích và tổng hợp các tài liệu chuyên môn, cũng như qua quan sát, bài viết đã xác định được 16 test kiểm tra đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền. Để có cơ sở lựa chọn các test đánh giá, chúng tôi đã tiến hành phỏng vấn hai lần các giảng viên, huấn luyện viên và các chuyên gia có nhiều kinh nghiệm trong công tác giảng dạy, huấn luyện môn Bóng chuyền. Kết quả phỏng vấn được thể hiện ở Bảng 2.

Kết quả 2 lần phỏng vấn như trình bày ở bảng 2, chứng tỏ đã có sự thống nhất ý kiến cao

giữa 02 lần phỏng vấn. Qua đó, đề tài đã chọn được 07/16 test có khả năng đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền năm thứ nhất và năm thứ hai. Những test được lựa chọn đều có từ 80,0% ý kiến đồng ý rất quan trọng và quan trọng ở cả 2 lần phỏng vấn và tổng điểm ở 2 lần phỏng vấn chiếm trên 70,0 điểm, đó là các test sau: Chiều cao đứng(cm), Chiều cao với 2 tay(cm), Thay đổi vị trí phát bóng liên tục 1 phút vào các ô qui định (lần), Đập bóng chính diện ở vị trí số 4 mười lần(quả), Bật cao tại chỗ (cm), Chạy zíczắc 9 - 3 - 6 - 3 - 9 (s), Chạy rẽ quạt (s).

Như vậy, qua 2 lần phỏng vấn chúng tôi đã lựa chọn được 07 test để đưa vào sử dụng đánh giá nội dung thể lực cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền năm thứ nhất và năm thứ hai cũng như cho các khóa học khác.

Bảng 2. Kết quả phỏng vấn lựa chọn các test nhằm đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền năm thứ nhất và năm thứ hai trường Đại học TDTT Đà Nẵng

TT	Các yếu tố	Phỏng vấn lần 1 (n = 15)				Tổng		Phỏng vấn lần 2 (n = 12)				Tổng	
		RQT (n)	QT (n)	IQT (n)	KQT (n)	Điểm	Tỷ lệ (%)	RQT (n)	QT (n)	IQT (n)	KQT (n)	Điểm	Tỷ lệ (%)
* Test đánh giá hình thái													
1	Chiều cao đứng (cm)	08	07	00	00	38	84,4	05	06	01	00	28	77,8
2	Chiều dài sải tay (cm)	05	05	04	01	29	64,4	03	04	03	02	20	55,5
3	Chiều cao với 1 tay (cm)	03	05	05	02	24	53,3	04	04	03	01	23	63,9
4	Chiều cao với 2 tay (cm)	06	06	02	01	32	71,1	05	05	01	01	26	72,2
* Test đánh giá kỹ thuật													
1	Thay đổi vị trí phát bóng liên tục 1 phút vào các ô qui định (lần)	06	07	02	00	34	75,5	04	06	02	00	26	72,2
2	Chuyền bóng 10 lần vào ô vạch sân trên tường (quả)	05	04	04	02	27	60,0	03	04	03	02	20	55,5
3	Di chuyển ngang 10m chuyền bóng vào ô vạch sân trên tường (quả)	04	03	05	03	23	51,1	02	04	04	02	18	50,0
4	Di chuyển ngang đệm bóng vào tường 10 m (quả)	03	03	05	04	20	44,4	03	03	04	02	19	52,8
5	Đập bóng chính diện ở vị trí số 4 mười lần (quả)	05	07	03	00	32	71,1	05	06	01	00	28	77,8
6	Đập bóng chính diện ở vị trí số 2 mười lần (quả)	03	05	05	02	24	53,3	03	05	02	02	21	58,3
* Test đánh giá thể lực													
1	Bật cao tại chỗ (cm)	05	07	03	00	32	71,1	05	05	02	00	27	75,0
2	Bật với cổ đá (cm)	04	04	05	02	25	55,5	04	04	03	01	23	63,9
3	Bật cao có đá bằng 1 chân (cm)	04	05	03	03	25	55,5	03	04	03	02	20	55,5
4	Gập bụng thang gióng 20s (lần)	03	04	05	03	22	48,9	04	03	03	02	21	58,3
5	Chạy zíczắc 9 - 3 - 6 - 3 - 9 (s)	06	06	03	00	33	73,3	06	05	01	00	29	80,5
6	Chạy rẽ quạt (s)	06	07	02	00	34	75,5	05	05	02	00	27	75,0

Ghi chú: Rất quan trọng (RQT), Quan trọng (QT), Ít quan trọng (IQT), Không quan trọng (KQT).

3. Xác định độ tin cậy và tính thông báo của các test đã lựa chọn

3.1. Xác định độ tin cậy của các test

Nhằm xác định độ tin cậy của test trên đối tượng nghiên cứu, đề tài đã tiến hành xác định hệ số tương quan giữa 2 lần lập test. Việc kiểm nghiệm được tiến hành trên 14 nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền năm thứ nhất và năm thứ hai (khóa 3 và khóa 4). Đây là 2 khóa mới nhất được áp dụng chương trình giảng dạy Đại học. Tương ứng với mỗi khóa học có 7 nam sinh viên, được tiến hành kiểm tra 2 đợt, mỗi

đợt cách nhau 2 ngày, các điều kiện kiểm tra giữa hai lần là như nhau. Độ tin cậy của các test và bài thử nghiệm phụ thuộc vào tính ổn định và sự tái tạo lại kết quả trong những lần lặp lại thử nghiệm qua một thời gian cố định với điều kiện giống nhau, trên cùng đối tượng như nhau, được xác định bởi những trọng tài, những người tiến hành thí nghiệm và những chứng kiến khác nhau. Sau đó tính tương quan giữa kết quả hai lần lập test. Nếu test có hệ số tương quan chặt chứng tỏ có độ tin cậy cao. Kết quả trình bày ở Bảng 3.

Bảng 3. Hệ số tin cậy của các test đã lựa chọn

TT	Các Test	Năm thứ nhất (n = 7)	Năm thứ hai (n = 7)
		r	R
1	Chiều cao đứng (cm)	0,89	0,91
2	Chiều cao với 2 tay (cm)	0,82	0,83
3	Thay đổi vị trí phát bóng liên tục 1 phút vào các ô qui định (lần)	0,80	0,81
4	Đập bóng chính diện ở vị trí số 4 mười lần (quả)	0,86	0,87
5	Bật cao tại chỗ (cm)	0,82	0,81
6	Chạy ziczác 9 - 3 - 6 - 3 - 9 (s)	0,85	0,83
7	Chạy rẽ quạt (s)	0,92	0,91

Ghi chú: Với $n = 7$; $r \geq 0,8$ trở lên test đủ độ tin cậy sử dụng.

Từ kết quả Bảng 3 cho thấy: Trong 07 test được kiểm nghiệm cho 2 khoá thì cả 07 test được lựa chọn có hệ số tương quan đều có ý nghĩa thống kê ($P < 0,05$) đủ để đảm bảo độ tin cậy cần thiết ($r \geq 0,8$).

3.2. Xác định tính thông báo của các test

Đây là công việc không thể thiếu được nhằm xác định mức độ chính xác của test. Để kiểm nghiệm tính thông báo của test, đề tài tiến hành nghiên cứu mối tương quan giữa các chỉ tiêu được nghiên cứu cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền với thành tích học tập môn thực hành. Cụ thể hơn là nghiên cứu mối tương quan giữa các chỉ tiêu được nghiên cứu với điểm học phần môn chuyên sâu.

Mối tương quan giữa thành tích học tập thực hành và các chỉ tiêu nghiên cứu cho nam

sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền năm thứ nhất và năm thứ hai đều được trình bày ở Bảng 4.

Qua Bảng 4 cho thấy, ở cả 2 khóa nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền đều có 07/07 test là có mối tương quan khá chặt với thành tích học tập môn thực hành, hệ số tương quan từ 0,67 - 0,77. Theo lý thuyết đo lường TĐTT, thì 07/07 test trên đều có tính thông báo cao đối với việc đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền các khóa.

Từ kết quả nghiên cứu về lý luận, thực tiễn và đặc biệt là xác định độ tin cậy và tính thông báo của các test sự phạm. Bài viết đã lựa chọn được 07 test vừa đảm bảo độ tin cậy ($r \geq 0,82$ với $P < 0,05$) và đảm bảo tính thông báo là ($r \geq 0,64$ với $P < 0,05$). Như vậy, bài viết đã xác

định được 07 test để đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho sinh viên chuyên ngành

Bóng chuyền năm nhất và năm hai trường Đại học TDTT Đà Nẵng.

Bảng 4. Hệ số tương quan của các chỉ tiêu nghiên cứu với thành tích học tập thực hành của nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền

TT	Các Test	Năm thứ nhất	Năm thứ hai
		(n=7)	(n=7)
		r	R
1	Chiều cao đứng (m)	0,72	0,73
2	Chiều cao với 2 tay (m)	0,69	0,71
3	Thay đổi vị trí phát bóng liên tục 1 phút vào các ô qui định (lần)	0,74	0,76
4	Đập bóng chính diện ở vị trí số 4 mười lần (quả)	0,70	0,73
5	Bật cao tại chỗ (m)	0,75	0,73
6	Chạy ziczác 9 - 3 - 6 - 3 - 9 (s)	0,67	0,72
7	Chạy rẽ quạt (s)	0,77	0,76

* Ghi chú: $|r_{05}| = 0,755$.

KẾT LUẬN

Từ kết quả các bước nghiên cứu kể trên đề tài đã lựa chọn được 07 test để đánh giá nội dung thể lực chuyên môn cho nam sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền năm nhất và năm hai trường Đại học TDTT Đà Nẵng, đó là:

* Test đánh giá hình thái (02 test): Chiều cao đứng (m), Chiều cao với 2 tay (m).

* Test đánh giá kỹ thuật (02 test): Thay đổi vị trí phát bóng liên tục 1 phút vào các ô qui định (lần), Đập bóng chính diện ở vị trí số 4 mười lần (quả).

* Test đánh giá thể lực (03 test): Bật cao tại chỗ (m), Chạy ziczác 9 - 3 - 6 - 3 - 9(s), Chạy rẽ quạt (s).

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Dương Nghiệp Chí (1987), “Phương pháp lập test đánh giá khả năng tập luyện trong thể thao”, Bản tin Khoa học kỹ thuật TDTT, (6).
- [2]. Hội bóng chuyền Nhật Bản (1980), “Test kiểm tra thể lực của VĐV bóng chuyền”, Bản tin Khoa học TDTT - Viện Khoa học TDTT (3), Hà Nội.
- [3]. Nguyễn Hữu Hùng (1979), “Huấn luyện thể lực cho vận động viên bóng chuyền”, Nxb. TDTT, Hà Nội.
- [4]. Pho Min E.V (1989) “Cấu trúc trình độ chuẩn bị thể lực chuyên môn của các VĐV bóng chuyền”, Bản tin Khoa học TDTT - Viện Khoa học TDTT, Hà Nội.